

Hva er ECVET?

Bakgrunn

Det er flere grunner til at arbeidstakernes mobilitet har en svært stor betydning for Europa. For det første når det dreier seg om å videreutvikle Europas økonomiske enhet gjennom utformingen av et enhetlig indre marked for varer og tjenester, for det andre når det gjelder å fremme utveksling av erfaringer på tvers av grensene, og for det tredje når det dreier seg om å arbeide for dannelsen av en europeisk identitet. De økonomiske realitetene er foreløpig ikke i samsvar med disse målene. Den første yrkesopplæringen kunne være den perioden i livet hvor europeiske arbeidstakere samlet mobilitetserfaring for første gang. Men i virkeligheten spiller utveksling av personer under fag- og yrkesopplæring kvantitativt sett ingen stor rolle i Europa. På toppmøtet i Lisboa i februar 2002 vedtok de europeiske utdanningsministrene et systematisk og strukturert samarbeid om utdanning i EU. I Copenhagen Declaration (2002) ble spesielt utviklingen av et poengsystem for fag- og yrkesopplæring (også etter- og videreutdanning) identifisert som et felles satsningsområde: Utviklingen av et European Credit (Transfer) System for Vocational Education and Training (ECVET) tar opp tråden fra European Credit Transfer System (ECTS), som siden 1989 har tatt opp studenters mobilitet i Europa, men uten å ta hensyn til de spesielle sidene ved fag- og yrkesopplæringen. Kommisjonen oppnevnte derfor en Teknisk Arbeidsgruppe (TAG) som begynte sitt arbeid i desember 2002. TAGs innledende arbeid dannet grunnlaget for et forslag til en ECVET-modell som ble presentert for The General Directors for General and Vocational Education i Brussel juli 2005. For tiden arbeides det med detaljene ved forslaget – ikke minst med utgangspunkt i de to forskningsprosjektene ECVET reflector (www.ecvet.net) og EC-VET connexion (www.ecvetconnexion.com).

ECVETs karakter og potensial

På området fag- og yrkesopplæring har den Europeiske Kommisjonen en støttende og supplerende funksjon overfor medlemsstatene: Artikkel 149 i EF-traktaten formulerer et harmoniseringsforbud, artikkel 150 et forbud mot sentrale inngrep i de nasjonale systemene for yrkesutdanning. I samsvar med nærhetsprinsippet er ECVET bygd opp som et system som baserer seg på at de europeiske medlemsstatene deltar frivillig. ECVET tar hensyn til den nasjonale lovgivingen på området yrkesutdanning og videreutdanning og har som mål å oppnå transparens mellom systemene. ECVET er et system for oppsamling og overføring av poeng på området fag- og yrkesopplæring (også etter- og videreutdanning). Ved hjelp av dette systemet kan resultater en person har oppnådd i sin fag- og yrkesopplæring, dokumenteres og attesteres på tvers av „systemgrenser“.

- Først og fremst dreier det seg her om grensene for de nasjonale systemene: For personer under fag- og yrkesopplæring vil det være mulig å integrere deler av utdanningen som er gjennomført i utlandet, i utdannelsen i hjemlandet.
- Det dreier seg imidlertid også om å fremme mobilitet av personer under fag- og yrkesopplæring innenfor et utdanningssystem: om den vertikale og horisontale gjennomstrømningen mellom et systems undersystemer, og spesielt mellom fag- og yrkesopplæringen på den ene siden og universitets-/høyskoleutdannelsen på den andre siden.

- Dessuten kan også personer som befinner seg utenfor utdanningssystemet profitere på dette systemet, da ECVET også trekker inn uformell læring (inkl. læring i arbeidsprosessen) og støtter anerkjennelsen av denne typen læring, hvis den er inkludert i den nasjonale lovgivingen.

ECVET tillater dokumentasjon, kvalitetsvurdering og anerkjennelse av læringsresultater som er oppnådd i utlandet, om det er i formell fag- og yrkesopplæring eller i ikke-formelle sammenhenger. Systemet er personsentrert, dvs. at det baserer seg på vurdering av de kunnskapene, ferdighetene og den kompetansen den enkelte har oppnådd og som er grunnlaget for oppsamling og overføring. Å gå via læringsresultatene er nødvendig fordi yrkesopplæringssystemene og de enkelte opplæringsretningene varierer så mye, mer enn innenfor høyere utdanning. Beskrivelsen av læringsresultatene skjer via såkalte enheter (units) som sammenfatter forskjellige typer kunnskaper, ferdigheter og kompetanse, og som har to forskjellige funksjoner:

- Definisjonen av units informerer om de kunnskapene, ferdighetene og den kompetansen som er målet for opplæringen (kvalitativ dimensjon).
- Samtidig er dette kombinert med fastsettelse av et visst antall poeng som vektet den aktuelle enheten sammenlignet med den „fulle kvalifikasjonen“ – alt etter hvordan den er definert i den nasjonale konteksten (kvantitativ dimensjon).

Enhetene (units) er elementer som overføres eller samles opp, og som på denne måten muliggjør mobilitet. Hvordan de kan kombineres, reguleres på nasjonalt nivå, alt etter bestemmelsene som finnes for eksempel i definisjonen av fag- og yrkesopplæringen eller i læreplanene.

Fra elevens/lærlingens ståsted kan oppsamling og overføring beskrives som følger:

- I løpet av utlandsoppholdet tilegner man seg kunnskaper, ferdigheter og kompetanse i form av en eller flere enheter. Dette blir dokumentert, overført til hjemlandet etter utlandsoppholdet og lagt til den nasjonale utdannelsen. De nye enhetene legges til de enhetene man hadde fra før.
- Man kan tilegne seg enhetene i alle europeiske medlemsstater som har metoder for å vurdere resultater av yrkesfaglige erfaringer. Disse kan så inngå som en del av den samlede kvalifikasjonen i det aktuelle landet. De statene som deltar i systemet, definerer en „ansvarlig institusjon“ som tildeler de godkjente kvalifikasjonene. Dette kan være institusjoner som universiteter, myndigheter el. l.).

Fra forslag til system

I fremstillingen av de grunnleggende elementene og måten ECVET fungerer på, går det tydelig frem at det er mange forskjellige nasjonale aktører som må være med i prosessen. Det er nødvendig med konvensjoner og avtaler mellom utdanningsinstitusjoner, bedrifter og nasjonale myndigheter. ECVET-systemet omfatter derfor en rekke instrumenter og informasjonsbærere. Disse har til dels blitt utviklet tidligere i den europeiske konteksten og så blitt innført på nasjonalt nivå, som f.eks. EUROPASS. Til dels er det nødvendig med ECVET-spesifikke instrumenter som enda er under utvikling.

- Et hovedinstrument er Memorandum of Understanding, som er en frivillig avtale som inngås mellom dem som tilbyr fag- og yrkesopplæring, nasjonale myndigheter og andre ansvarlige institusjoner i de landene som deltar. Det skaper tillit hos alle involverte, ved at det regulerer samarbeidet på områdene kvalitetsvurdering og anerkjennelse av kvalifikasjoner i sammenheng med mobilitet innenfor fag- og yrkesopplæringen generelt.
- Avtalen underskrives av utdanningsinstitusjonene i begge land, dessuten av eleven/lærlingen. Avtalen beskriver læringsresultatene som skal oppnås i mobilitetsfasen, kvalitativt og kvantitativt, og underskrives både av den organisasjonen som sender ut en elev/lærling og den som mottar.

Allerede i løpet av 2006 skal det finnes en fullstendig håndbok for ECVET-systemet.

[Sammenfattet etter Isabelle Le Mouillour, Das Europäische Leistungspunktesystem für die Berufsbildung: Stand und Perspektiven]

¹ Kunnskaper, ferdigheter og kompetanse brukes her iht. EQF Consultation Paper.